

SISÄLLYSLUETTELO

Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunta pöytäkirja 24.03.2021

Pöytäkirjan kansilehti	1
1 § Pöytäkirja	2
- Monikulttuurisuus suunnitelman väliarviointi 2020	5
- Asukasosallisuus Vantaalla	16
- Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan toimintakertomus 2019-2020	27

Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan kokous

Aika 24.3.2021 klo 17.03–19.31
 Paikka Teams / Silkki/ Silkkitehtaankatu 5, Värjäämö, 2.kerros

Osallistujat

Jäsenet		Varajäsenet	
Sodhi Ranbir, puheenjohtaja	x, paikalla	Liimatainen Reijo	
Lindell Miia, varapuheenjohtaja	x	Yüzlu Murat	
Ibrahim Aadan	x	Nieminen Miikka	
Salasto Riitta	x	El Issaoui Naima	
Hakulinen Teija	x	Volkova Katja	
Osmani Harun	-	Jashanica Xhemail	-
Gilbert Olga	-	Silvennoinen-Hiisku Sveta	x
Mieskolainen Arto	x	Ahmed Karzan	
Hautakangas Tanja	x	Reijonen Kalle	
Hinkonen Andrei	x	Juvonen Leena	
Karadag Nejdet	x	Shapcott Raakel	
Luttinen Pauli Artturi	x, paikalla	Palviainen Sami	
Rannikko Pia	x	D'Amour Banyanga Jean	
Asiantuntijaedustajat		Varaedustaja	
Linderborg Hilikka, palvelupäällikkö, maahanmuuttajapalvelut/sosiaali- ja terveystoimi	x	Björkman Mia, osastonhoitaja, ennaltaehkäisevä terveydenhuolto/soster	
Soinio Auli, koulutus­päällikkö, aikuisopisto/kaupunkikulttuuri	x	Karimäki Reeli, kulttuuripäällikkö, kulttuuritoiminta/kaupunkikulttuuri	
Rajala Johanna, aluearkkitehti, asemakaavoitus/kaupunkiympäristö	x	Laine Ilkka, asemakaavapäällikkö, asemakaavoitus/kaupunkiympäristö	
Lautiola Hannele, monikulttuurisuusasiainpäällikkö, kasvupalvelut/kaupunkistrategia ja johto	x		
Sailas Elise, konsultoiva koulupsykologi/ perusopetus/kasvatus ja oppiminen	x	Halme Katjamaria, kehittämispäällikkö / varhaiskasvatus / kasvatus ja oppiminen	
Kettunen Simo, asiantuntija, Uudenmaan TE-toimisto	x		
Kauppinen Simo, rikoskomisario, Itä-Uudenmaan poliisilaitos	x	Kostiainen Kimmo, rikoskomisario, Itä-Uudenmaan poliisilaitos	
Muut osallistujat			
Anttila Anu, pöytäkirjanpitäjä, yhteiset palvelut/kaupunkikulttuuri, paikalla			x
Huynh Yu-Yi, osallisuuskoordinaattori, yhteiset palvelut/kaupunkikulttuuri			x
Penttimikko Aada, erityisasiantuntija, kehittämissyksikkö/sosiaali- ja terveystoimi			x
Sauranen Piia, myönteisen erityiskohtelun ohjelman koordinaattori /kaupunkikulttuuri			x
Suonpää Marianna, projektiasiantuntija, liikuntapalvelut/kaupunkikulttuuri			x

1. Kokouksen avaus, työjärjestyksen hyväksyminen ja pöytäkirjantarkastajien valinta

Päätös: avattiin kokous, todettiin läsnäolijat ja hyväksyttiin työjärjestys. Valittiin pöytäkirjantarkastajiksi Nejdet Karadag ja Teija Hakulinen.

2. Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan toimintakertomuksen 2019–2020 hyväksyminen

Toimintakertomusluonnos lähetettiin pöytäkirjan liitteenä osallistujille ja sen on ollut myös kommentoitavana extranetissä. Käytiin kertomus läpi ja ehdotettiin siihen lisättäväksi maininta neuvottelukunnan osallistumisesta Kulttuurisepän valintaan ja palkitsemiseen.

Päätös: hyväksyttiin toimintakertomus em. lisäyksellä ja merkittiin tiedoksi.

3. Monikulttuurisuussuunnitelman väliraportti

Viime kokouksessa käsiteltiin hyvinvointiohjelman väliraporttia osittain eli lasten ja nuorten sekä ikääntyneen väestön osalta. Nyt myös monikulttuurisuussuunnitelman väliraportti viime vuodelta on koottu osana hyvinvointiohjelman raportointia. Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan erityisasiantuntija Ada Pentinmikko ja Terveyden edistämishankkeen projektiasiantuntija Marianna Suonpää esittelivät tuoreen väliarvion vuoden 2020 loppuun mennessä toteutuneista toimenpiteistä. Kattava esitys löytyy extranetistä.

Monikulttuurisuussuunnitelman yleinen päämäärä on *Kotouttaminen onnistuu aikaisempaa paremmin*. Sitä tavoitellaan kolmen toimenpiteen ja niiden alle sijoittuvien 15 teon kautta, joita seurataan liikennevalomallin avulla. Toimenpiteet ovat: 1. Työskennellään aktiivisesti hyvien väestösuhteiden edistämiseksi, 2. Laajennetaan kotoutumista tukevien palveluiden saatavuutta kaikille maahan muuttaneille ja 3. Huolehditaan kansainvälistä suojelua saavien ja erityistä tukea tarvitsevien kotoutumisesta. Esittelijät totesivat, että ohjelma on strateginen ja sisältää pitkäaikaisia tavoitteita. Hankaluutta ohjelman toimeenpanoon ja raportointiin on tuottanut, että ohjelman jalkautus ei onnistunut kovin hyvin ja että raportointivastuu jäi epäselväksi. Ada ja Marianna kertoivat ottavansa vastuun tästä edespäin. Yleisenä huomiona toimeenpanosta he totesivat, että päämäärää kohti on menty ja 15 teon osalta tilanne on kohtuullisen hyvä. Toisaalta paljon toimintaa on jäänyt raportoinnin ulkopuolelle.

Tavoiteltavaa on vielä toimeenpanossa ja vaikuttavuuden arvioinnissa. Suunnitelmalla ei ole kytköstä tilastollisiin mittareihin, joten tekemisen vaikuttavuutta on vaikea arvioida. Esittelijät suosittelivat, että tilastoja (esim. työllisyydestä, toimeentulosta ja opiskelusta) tutkitaan ja tuodaan mukaan loppuarviointiin. Olisi myös hyvä huomioida yllättävät muuttujat kuten korona sekä uudet haasteet ja ilmiöt, jotka eivät välttämättä liity kotoutumiseen (esim. NEET-nuoret).

Keskustelussa nousi esille mm. ohjelmakokonaisuuden vähäinen tunnettuus johtuen puutteellisesta jalkauttamisesta sekä se, että onnistumisia tulee eniten silloin, kun tekeminen on osa perustyötä – yhteisestä tekemisestä pitäisi viestiä enemmän. Monia hyviä toimenpiteitä kuten Tsemppari-hankkeita toteutetaan hankkeina ja ne pitäisi saada pysyväksi toiminnaksi, jos halutaan pysyviä vaikutuksia. Jotkut toimenpiteet ovat jääneet toteutumatta siksi, että ne syntyvät väliaikaisesta tarpeesta, kuten esimerkiksi Meidän Vantaa -verkosto vapaaehtoistyön koordinoimiseksi vuoden 2016 turvapaikanhakijatilanteessa.

Päätös: keskusteltiin ja merkittiin tiedoksi.

3. Osallistuva Vantaa

Vantaalaisen asukasvaikuttamisen malli Osallistuva Vantaa päivitetään ohjelmaksi tulevalle strategiakaudelle. Ohjelma sisältää Vantaan osallisuustyön painopistealueet ja mittarit. Osallisuuskoordinaattori Yu-Yi Huynh esitteli mallin ja kertoi ohjelman valmistelusta. Tavoitteena on varmistaa, että vantaalaisilla on monipuolisesti tilaisuuksia osallistua kaupungin suunnitteluun ja päätöksentekoon. Työkaluja ovat mm. kyselyt, asukasraadit ja asukasfoorumit. Vieraskielisten asukkaiden osallisuutta on selvitetty Cultura-säätiön tekemässä selvityksessä ja muilla kyselyillä ja havaittu, että heillä osallisuuden kokemus on keskimäärin kantaväestöä heikompi, mikä liittyy osaltaan kotoutumiseen. Esityksen jälkeen neuvottelukunta keskusteli siitä, kuinka neuvottelukunnan omat viiteryhvät tulisi huomioida ohjelmassa.

Keskustelussa haettiin vastauksia kolmeen kysymykseen: 1. Miten luottamushenkilöiden ja kuntalaisten vuorovaikutusta voisi tukea? 2. Ketkä meidän kohderyhmästämme eivät osallistu/jäävät sivuun ja miten heitä voisi tavoittaa paremmin? 3. Ketkä meidän kohderyhmästämme eivät osallistu/jäävät sivuun? Miten heitä voisi tavoittaa paremmin? Neuvottelukunnalla oli runsaasti ideoita. Kiteytetysti ne liittyivät viestintään, jonka tulisi olla avointa ja kielitietoista (monikielisyys, selkosuomi, tulkinkäyttö kokouksissa ja tilaisuuksissa) ja monipuolista (esim. videot ja tiedotteet kokouksista ja kaupungin palveluista verkkosivuille, toritapahtumat) sekä toiminnan avoimuuteen (kokousten avaaminen rajatusti, kuulemistilaisuudet). Erityisesti työperäiset tulijat ja perheen yhdistämisen kautta tulleet puoliset jäävät helposti katveeseen. Heitä, kuten muitakin, voisi tavoittaa esim. järjestöjen (resurssien tarve huomioiden) ja matalan kynnyksen tapahtumien kautta, joita tulisi järjestää alueellisesti. Lasten ja nuorten kuuleminen kouluissa oman alueen kehittämisessä lisäisi heidän osallisuuttaan.

Päätös: keskusteltiin ja merkittiin tiedoksi.

4. Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan toimintasäännön valmistelu

Kaupungin hallintosäännön mukaan vaikuttamistoimielimillä tulee olla kaupunginhallituksen hyväksymä toimintasääntö, jossa kuvataan mm. toimielimen tarkoitus, kokoonpano ja tehtävät. Työstettävä luonnos on ollut extranetissä kommentoitavana. Toimintasäännön hyväksyminen siirtynee vaalien jälkeen, mutta on hyvä valmistella esitys kaupunginhallitukselle vietäväksi. Se tehdään yhdessä muiden vaikuttamistoimielinten kanssa. Parhaimmillaan toimintasääntö antaa raamit ja selkänöjan nykyistä vaikuttavammalle toiminnalle. Sihteerit esitteli luonnoksen.

Keskustelu: neuvottelukunta keskusteli vilkkaasti toimintasääntöön kirjattavista kohdista. Keskustelussa otettiin kantaa mm. neuvottelukunnan kokoonpanoon, kokousten lukumäärään, avoimuuteen ja järjestämistapaan sekä viestintään. Todettiin muun muassa, että kokouksia voisi olla enemmän ja niitä voisi avata enemmän yhdistyksille. Aloiteprosessi on syytä miettiä huolella.

Päätös: keskusteltiin toimintasääntöluonnoksesta ja merkittiin tiedoksi.

5. Vuoden 2021 toimintasuunnitelma

Neuvottelukunta jatkoi ja syvensi joului- ja helmikuun kokouksissa aloitettua keskustelua vuoden 2021 kokousten teemoista sekä kehittämehdotuksista neuvottelukunnan näkyvyyden ja vaikuttavuuden lisäämiseksi. Sekä Osallistuva Vantaa -mallin että toimintasäännön käsittelyssä tuli esille nostoja teemaan liittyen. Neuvottelukunnan toiminnan perustana on sille toimintasäännössä (tällä hetkellä

nimeämispäätöksessä) määritellyt tehtävät. Tarkasteltiin ja kommentoitiin pohjaa, johon sihteeri oli jäsennellyt ehdotukset loppuvuoden kokousten teemoiksi ja neuvottelukunnan toiminnaksi.

Keskustelu oli vilkasta ja toiminnan priorisointi osoittautui haastavaksi, koska neuvottelukunnan viiter ryhmä on hyvin laaja. Perustehtävät ovat kiteytetysti monikulttuurisuus suunnitelman (kotouttamisohjelman) toteutuksen seuranta ja uuteen ohjelmaan vaikuttaminen sekä Vantaan monikulttuurisen väestön äänitorvena toimiminen. Vaikuttavuutta voidaan edistää siten, että neuvottelukunnassa oleva osaaminen ja tietotaito käännetään politiikkasuosituksiksi. Tällä kaudella tehtävänä on ollut myönteisen erityiskohtelun seuranta. Sen jatkon pohdinta ja edistäminen sai kannatusta, samoin kuin hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ja metropolipolitiikka soveltuvien osin. Neuvottelukunta on kokouksissaan käsitellyt laajoja teemoja elinkaaren ja perustarpeiden ja -palveluiden kautta tulokulmana monikulttuurinen väestö ja mikä kulloinkin on ajankohtaista. Samalla linjalla toivottiin jatkettavan.

Päätös: merkittiin keskustelu tiedoksi.

6. Tiedoksi merkittävät asiat

- Vantaan kaupunki jätti 12.3. lausunnon hallituksen selonteosta kotoutumisen edistämisen uudistamistarpeista.
- Eurocitiesin Integrating Cities Charter on käsitelty ja Vantaa on liittymässä sitoumukseen kaupunginjohtajan päätöksellä.

7. Muut esille tulevat ajankohtaiset asiat

Hannele kertoi, että Tsemppari-mallista on tehty seitsemän minuutin mittainen video. Sovittiin, että katsotaan se seuraavassa kokouksessa.

8. Kokouksen päättäminen ja seuraava kokous

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 19.31. Seuraava tapaaminen on 9.6. klo 17 joko Teamsissa tai livenä jos mahdollista. Teemana on strategiavalmistelu.

MONIKULTTUURISUUS- SUUNNITELMAN VÄLIARVIOINTI 2020

Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunta 24.3.2021

Ada Pentinmikko ja Marianna Suonpää

MISSÄ MENNÄÄN 2020?

VANTAAN
HYVINVOINTIOHJELMA
2018-2022

VANTAAN
IKÄÄNTYNEEN VÄESTÖN
HYVINVOINTISUUNNITELMA
2018-2022

VANTAAN
LASTEN JA NUORTEN
HYVINVOINTISUUNNITELMA
2018-2022

VANTAAN
MONIKULTTUURISUUSUUNNITELMA
2018-2022

MONIKULTTUURISUUSSUUNNITELMA

MONIKULTTUURISUUSSUUNNITELMA: Tekojen toteutumisen tilanne vuonna 2020		
Päämäärä: Kotouttaminen onnistuu aikaisempaa paremmin		Teon toteuma*
1.	Luodaan tukirakenne järjestöjen vahvistamiseksi ja hyvien väestösuhteiden edistämiseksi.	2
2.	Järjestetään kohtaamistapahtumia eri puolilla Vantaata yhteistyössä järjestöjen ja asukkaiden kanssa.	1
3.	Tiivistetään yhteistyötä turvallisuussuunnittelun ja maahanmuuttajayhteisöjen välillä.	2
4.	Päivitetään etnisten konfliktien malli yhdessä turvallisuussuunnittelun kanssa vuoden 2018 aikana.	2
5.	Pilotoidaan Tsempataan yhdessä -kumppanuusmalli.	1
6.	Jatketaan Meidän Vantaa -verkoston toimintaa.	3
7.	Mallinnetaan Meidän Vantaa -verkoston kanssa Vantaan vapaaehtoistyön yhteinen toimintasuunnitelma.	2
8.	Kehitetään uusia tapoja tavoittaa maahanmuuttajataustaisia asukkaita osallistamaan maankäytön ja tilojen suunnitteluun.	3
9.	Varmistetaan, että kaikilla kotona lasta hoitavilla vanhemmilla on mahdollisuus osallistua suomen kielen opetukseen.	1
10.	Huolehditaan, että suomen kielen opetusta on saatavilla joustavasti tarpeen mukaan. Laaditaan jokaiselle siitä hyötyvälle kotoutumissuunnitelma.	2
11.	Varmistetaan järjestöjen kotoutumista tukevan toiminnan jatkuvuus.	2
12.	Koulutetaan viranomaisia ja muita toimijoita traumojen ja väkivallan tunnistamiseen, puuttumiseen ja ohjaamiseen kulttuuri- ja sukupuolisensitiivisyys huomioiden.	2
13.	Hyödynnetään paremmin järjestöjen erityisosaamista.	2
14.	Vahvistetaan erityistä tukea tarvitsevien alkuvaiheen kotouttamispalveluita.	2
15.	Otetaan käyttöön valtakunnallinen Paloma-toimintamalli, jonka avulla vahvistetaan kansainvälistä suojelua saavien mielenterveyspalveluita.	1

- ✓ Arvioitiin ensimmäistä kertaa
- ✓ Kahta tekoa lukuunottamatta päämäärän toteutus oli vähintään osittain toteutuksessa
- ✓ Monikulttuurisuuteen liittyviä tekoja on raportoitu myös hyvinvointiohjelman muissa suunnitelmissa
- ✓ Suunnitelman seurannan ja arvioinnin vastuu on ollut kaupunkitasoisesti avoinna

* 1= vahvasti toteutuksessa/ toteutunut, 2= toteutunut osittain, 3= ei toteutunut/ alkuvaiheessa

SUUNNITELMAN PÄÄMÄÄRÄ: Kotouttaminen onnistuu aikaisempaa paremmin

KOLME TOIMENPIDETTÄ: 15 TEKOA

- 1. Työskennellään aktiivisesti hyvien väestösuhteiden edistämiseksi**
- 2. Laajennetaan kotoutumista tukevien palveluiden saatavuutta kaikille maahan muuttaneille**
- 3. Huolehditaan kansainvälistä suojelua saavien ja erityistä tukea tarvitsevien kotoutumisesta**

1. Työskennellään aktiivisesti hyvien väestösuhteiden edistämiseksi

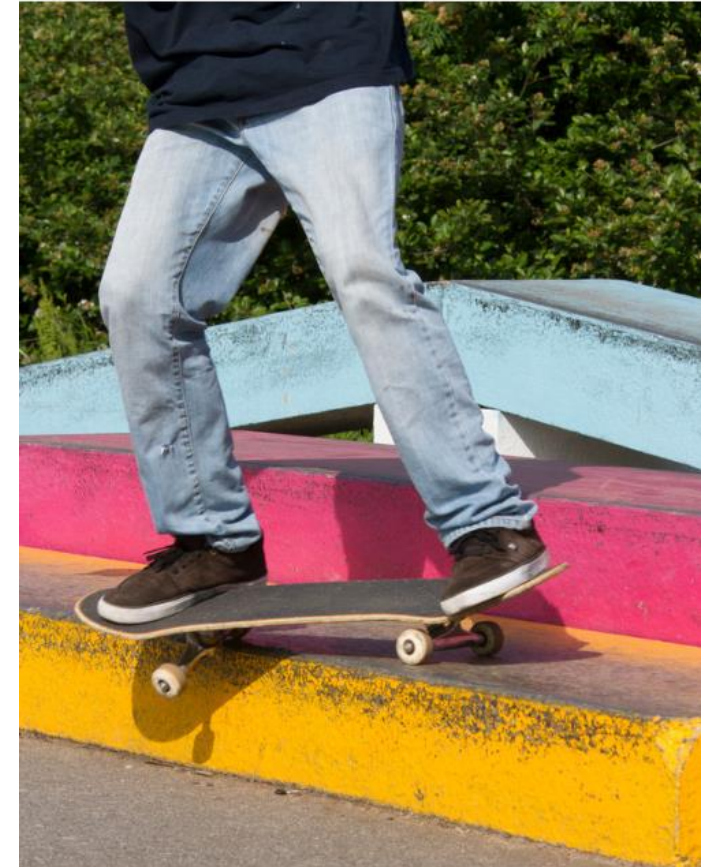
- Raportoinnissa tuotiin ilmi useita tapahtumia monikulttuurisen väestön, järjestöjen ja palvelujen välillä
- Integrated action plan, valmistui vuonna 2018 osana Urbact-hanketta
- Yhteisöpalvelut tukee, vahvistaa alueellisia yhteisöjä ja lisää yhteisöllistä luottamusta. esim. kutsuen aktiivisesti alueellisille yhteisökahveille, virtuaalisesti myös korona-aikana
- Asukastilat ja Yhteinen pöytä tekevät alueilla yhteistyötä alueiden järjestöjen ja toimijoiden kanssa

1. Työskennellään aktiivisesti hyvien väestösuhteiden edistämiseksi

- Vantaan Järjestörinki on tarjonnut maahanmuuttajille ohjausta ja neuvontaa sosiaalipalvelujen tiloissa Vernissakatu 8 kahtena päivänä viikossa maaliskuuhun 2020 saakka, jonka jälkeen puhelinneuvontaa
- Järjestöjen ja eri toimijoiden kesken suunniteltiin maahanmuuttajien neuvontaa kehittävä Neuvova Vantaa –hanke (sai TEM-rahoitusta 1.10.2020 lähtien)
- Liikuntatapahtumia järjestetty vieraskielisille suunnattuna (esim. Yökoris ja Sporttia kaikille)

Vielä tavoiteltavaa: Turvallisuussuunnitelman kaupunkitasoinen valmistelu ja etnisten konfliktien mallin päivitys, Meidän Vantaa verkoston jatkosuunnitelmat, osallistaminen maankäytön ja tilojen yhteinen suunnitteluun

2. Laajennetaan kotoutumista tukevien palveluiden saatavuutta kaikille maahan muuttaneille

- Kotivanhemmille (KOTVA) suomen kielen opetus, ohjaus ja neuvontaa sekä lastenhoitoa (Maahanmuuttajapalvelut, varhaiskasvatus, aikuisopisto, Vantaan Lasten liitto)
- Äidit mukana, Vanhemmat mukaan kouluun-hankkeet ovat saaneet jatkoa: Vanhemmat mukaan kouluun ja työelämään (OKM-rahoittama hanke toteutetaan Vantaan osaamiskeskuksen, perusopetuksen ja Careerian yhteistyönä Jokiniemen, Kaivokselan, Lehtikuusen, Mikkolan ja Rajakylän kouluilla)
- Aikuisopisto tarjoaa laajan valikoiman suomen kielen kursseja, erityisiä Startti-kursseja uusille vantaalaisille sekä aikuisten lukutaitokoulutusta. Lisäksi Aikuisopistossa toimii maahanmuuttajille suunnattu aikuisten perusopetus.
- Kirjastot järjestävät yhdessä yhteistyökumppanien (esim. Luetaan yhdessä) kanssa kielen opetusta ja kielikahvilatoimintaa sekä kirjastotiloissa että etänä. Lisäksi kirjasto tarjoaa laajan valikoiman suomen kielen oppimateriaaleja sekä kirjastossa että verkossa (esim. verkkokielikurssit)

LIITE: Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunta 24.03.2021 / 1 §

Vielä tavoiteltavaa: Rakenteellinen järjestöyhteistyö myös strategisella tasolla. Kotoutumista tukevien palvelujen systemaattinen laajentuminen?

3. Huolehditaan kansainvälistä suojelua saavien ja erityistä tukea tarvitsevien kotoutumisesta

- Perusopetuksessa aloitti lokakuussa 2020 yhteensä 22 monikielistä ohjaajaa (albania, arabia, somali, venäjä, viro). Monikieliset ohjaajat neuvovat oppilaita ja heidän huoltajiaan kouluun, vapaa-aikaan ja palveluverkoston liittyvissä kysymyksissä. Yhteistyötä on tehty Neuvova Vantaa-hankkeen, Niceheartsin ja Hakunilan kv-yhdistyksen kanssa.
- Paloma-toimintamallia on hyödynnetty ja kehitetty maahanmuuttajapalveluista polku HUSin järjestämään OPS-terapiaan (psykoterapia)
- Ihmiskaupan uhreille, erityisesti seksuaalisen hyväksikäytön uhreille, tarjotaan systemaattisesti terapiapalvelua
- Uusiniityntien tuettu asumisyksikkö muutettiin 2019 perheryhmäkodiksi ja samalla nuorten ikärajaa laskettiin 16-17 -vuotiaista n. 14-17 -vuotiaisiin
- Kesällä 2020 alaikäisinä ilman huoltajaa maahan tulleiden jälkihuoltopalveluun oikeutettavien nuorten ikärajaa nostettiin 18-21 -ikäisistä 18-25 -ikäisiin
- Neuvova Vantaa -hankkeessa tehdään järjestöjen erityisosaamista tutuksi varhaiskasvatuksen henkilöstölle. Maahanmuuttajaperheiden palveluohjauksessa hyödynnetään maahanmuuttajajärjestöjen osaamista. (Varhaiskasvatus)

3. Huolehditaan kansainvälistä suojelua saavien ja erityistä tukea tarvitsevien kotoutumisesta

- Maahanmuuttajapalvelut sekä aikuissosiaalityö (perhe- ja sosiaalipalvelut) ovat toteuttaneet yhteistyötä Kidesäätiön hankkeessa, jossa on tarjottu neuvontaa ja tukea koronan takia vaikeassa sosiaalisessa tilanteessa oleville maahanmuuttajaperheille
- Kulttuurikaruselli-harrastuksissa mahdollistetaan erityistarpeisten lasten osallistuminen toimintaan palkkaamalla tarpeellinen määrä avustajia. Järjestöjen erityisosaamista hyödynnetään toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa.
- Järjestöjen kontakteja ja osaamista on hyödynnetty kaupungin koronaviestinnässä ml. Vantaa-kanavan videot ja tiedotteiden jakaminen

Vielä tavoiteltavaa: Pysyvä/jatkuva koulutustarjonta koko kaupungin henkilöstölle? Erityistä tukea tarvitsevien alkuvaiheen kotouttamistoimenpiteiden resursointi

KOTOUTTAMISEN ONNISTUMINEN?

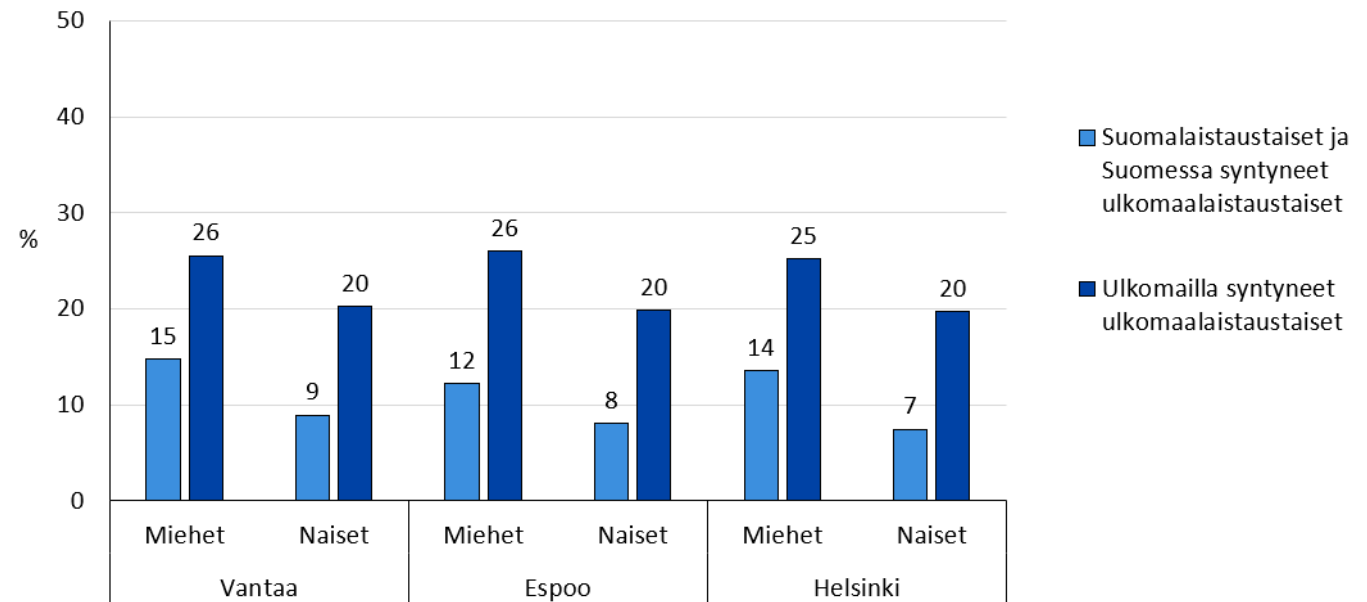
MITÄ TEIMME 2020?

- Monipuolista yhteistyötä järjestöjen kanssa
- Tsemppari-malli toteutuu hankkeistettuna
- Neuvova Vantaa –hanke käynnistyi
- Vantaan järjestöringin neuvonta ja ohjaus sosiaalipalveluissa
- Kotoutumisen varhaisen tuen vahvistaminen
- Naistenpäiväjuhla 2020, monikulttuurinen itsenäisyyspäiväjuhla, ym. tilaisuuksia
- Varhaiskasvatuksen dialogitapahtuma ym. kohtaamisia
- Kaupunginjohtajan tapaamiset uskonnollisten johtajien kanssa koronakriisissä, monikielinen koronaviestintä

MITÄ VIELÄ TAVOITELTAVAA?

- Kaupunkitasoisen järjestöohjelman toimeenpanosuunnitelma, ml. monikulttuuriset järjestöt
- Turvallisuussuunnitelman päivitys ja yhteys etnisten konfliktien malliin
- Meidän Vantaa- toimintamallin jatko?
- Resursoinnin varmistaminen kotouttamisen palveluissa

Koulutuksen ja työn ulkopuolella olevat (NEET) 18-24 -vuotiaat,
% vastaavanikäisestä väestöstä

2018

KIITOS!

VantaaHyvinvointia

LIITE: Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunta 24.03.2021 / 1 §

Asukasosallisuus Vantaalla

Osallistuva Vantaa -ohjelman esittely
vaikuttamistoimielimissä

Yu-Yi Huynh, osallisuuskoordinaattori

24.3.2021 Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunta

Esityksen rakenne

1. Osallisuuspalveluiden esittely
2. Osallistuva Vantaa 2018-2021: Asukasosallisuuden ja -vaikuttamisen malli Vantaalla
3. Osallistuva Vantaa 2022-2025: Mallista kohti ohjelmaa
4. Tietoa ja taustaa maahan muuttaneiden ja vieraskielisten osallisuudesta
5. Pienryhmäkeskustelut

Osallisuuden asiantuntijapalvelut

Viestintäpäällikkö Lauri Majuri

- Osallisuuspalveluiden henkilöstön esihenkilö
- Osallisuuden strategiateeman sihteeri ja projektiryhmän puheenjohtaja
- Osallisuuden asiantuntijapalveluiden kokonaisuuden kehittäminen

Osallisuussuunnittelija Sanna Iranta

- Osallisuuden strateginen valmistelu (strategiateema, Osallistuva Vantaa)
- Osallisuuden mittaamisen ja arvioinnin kehittäminen
- Osallisuuden vahvistaminen organisaatiossa: sisäinen viestintä, koulutukset, Osallisuusverkosto

Osallisuuskoordinaattori Yu-Yi Huynh

- Digitaalinen osallisuus – OsallistuvaVantaa.fi
- Osallistuva budjetointi
- Alueelliset uutiskirjeet

Osallisuuskoordinaattori Anna Hiltunen

- Livenä tapahtuva asukasosallisuus
- Asukasfoorumit
- Asukasvuorovaikutustilaisuudet (mm. asukasraadit, työpajat, Alueen päivät)

Osallistuva Vantaa lyhyesti

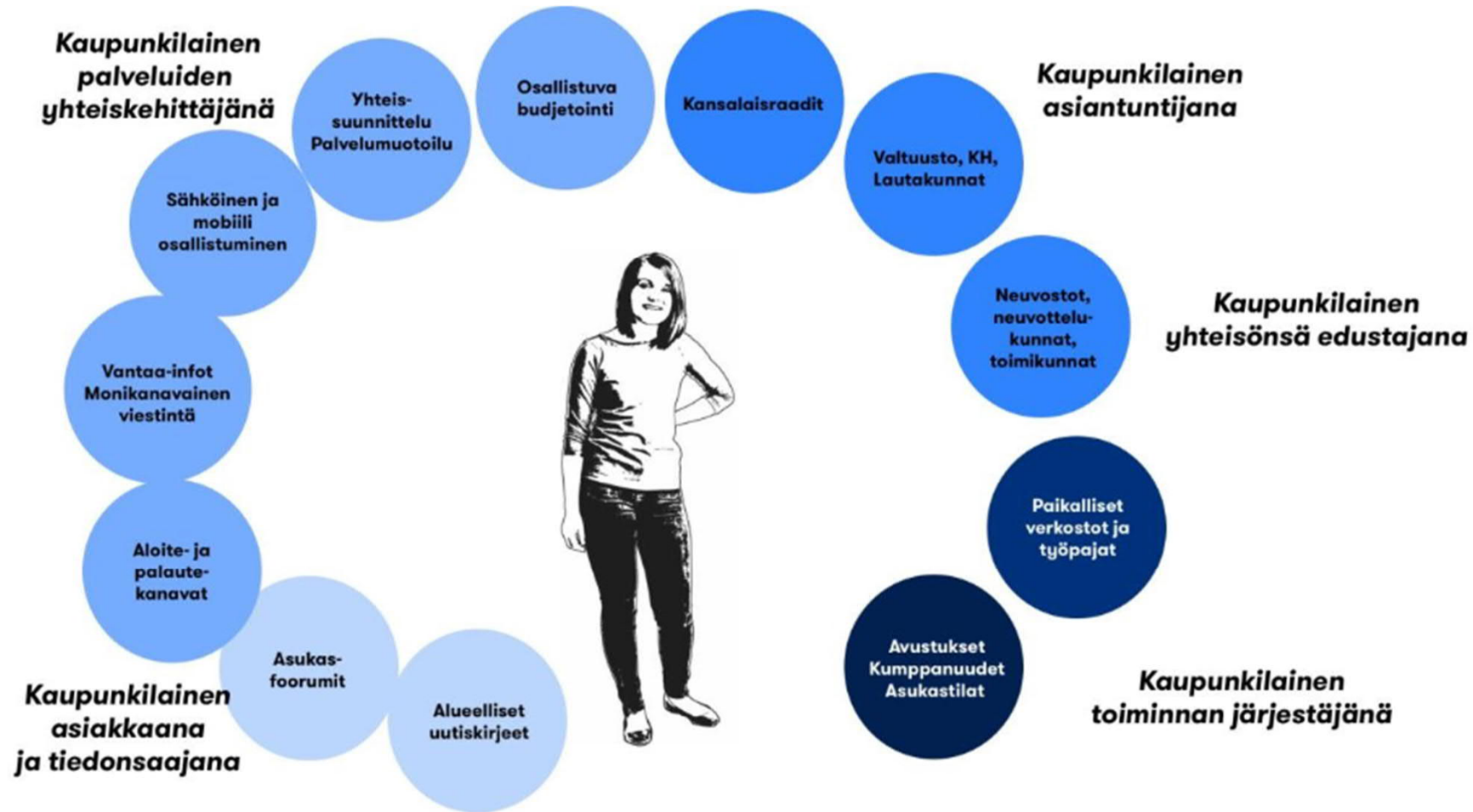

Osallistuva
Vantaa-malli
(2018-2021)

Osallistuva
Vantaa -ohjelma
(2022-2025)

Osallistuva Vantaa -malli 2018-21

OSALLISTUVA VANTAA

VANTAALAISEN ASUKASVAIKUTTAMISEN TOIMINTAMALLI

Osallistuva Vantaa -malli

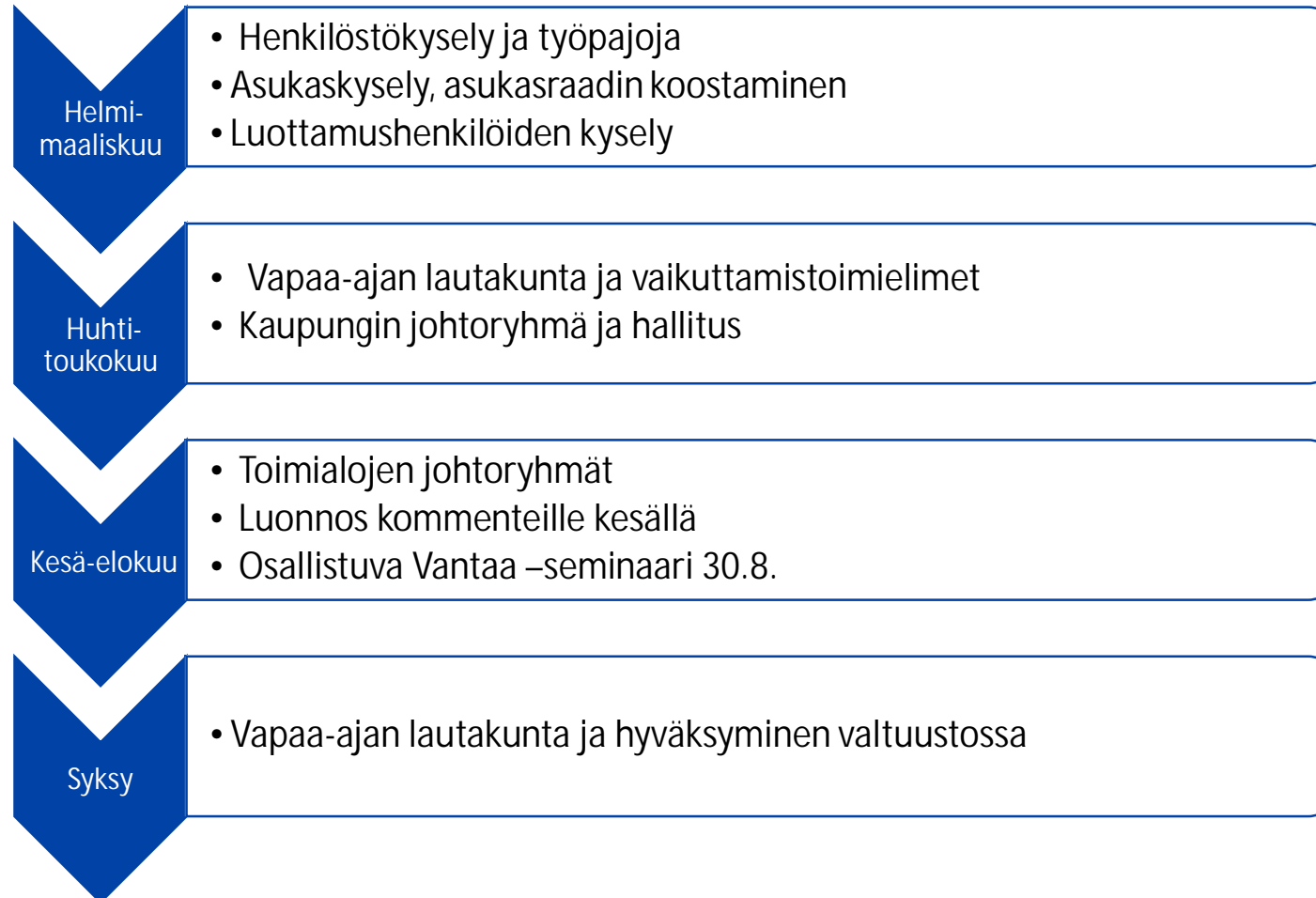

- Valtuuston hyväksymä malli (osa kaupungin strategiaa 2018-2021)
  - Kuvaa vantaalaisen asukasvaikuttamisen toimintamallin
  - Koordinaatio osallisuuspalveluissa
  - Tavoite: Varmistaa, että vantaalaisilla on monipuolisesti tilaisuuksia osallistua kaupungin suunnitteluun ja päätöksentekoon
  - Ajankohtaista: Osallistuva Vantaa -ohjelman valmistelu strategiakaudelle 2022-2025
-
- Luottamushenkilöiden ideat ja toiveet (kysely auki 30.3. asti):
<https://osallistuvavantaa.fi/q/222gaa4iik4l>

Osallistuva Vantaa -ohjelma: valmistelun vaiheet

Tietoa ja taustaa maahan muuttaneiden ja vieraskielisten osallisuudesta

Culturan selvitys: Selvitys venäjän- ja arabiankielisten vantaalaisten osallistumisesta ja vaikuttamisesta kuntalaisena (2019)

- Verkkokyselyt (n=400), ryhmähaastattelut, avainhenkilöhaastattelut, järjestötoimijoiden haastattelut, avoin keskustelu
- Maahan muuttaneen väestön kotoutumisen haasteet ja osallistuminen kuntalaisena
  - Kielitaito ja työllistyminen
  - Motivaatio osallistumiseen, yhteiskuntaan kiinnittyminen ja luottamus kuntaan.

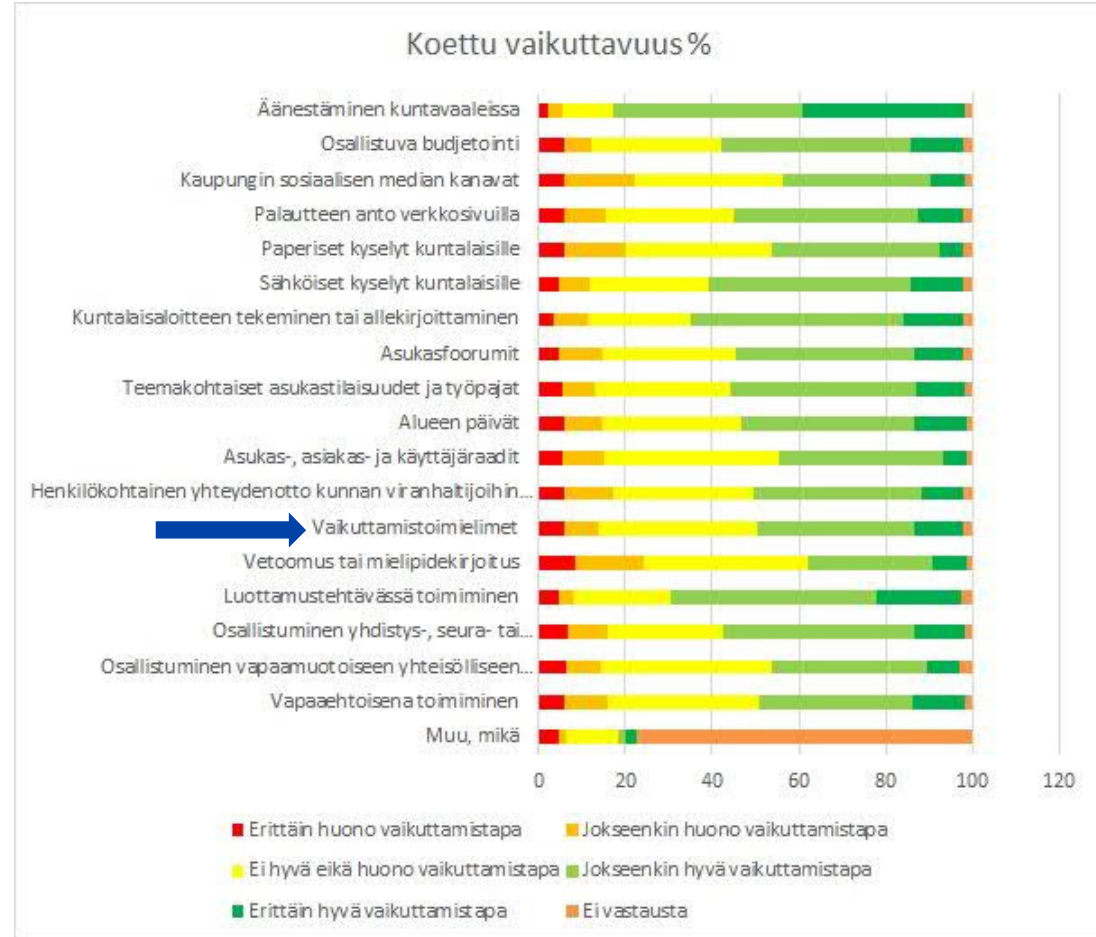
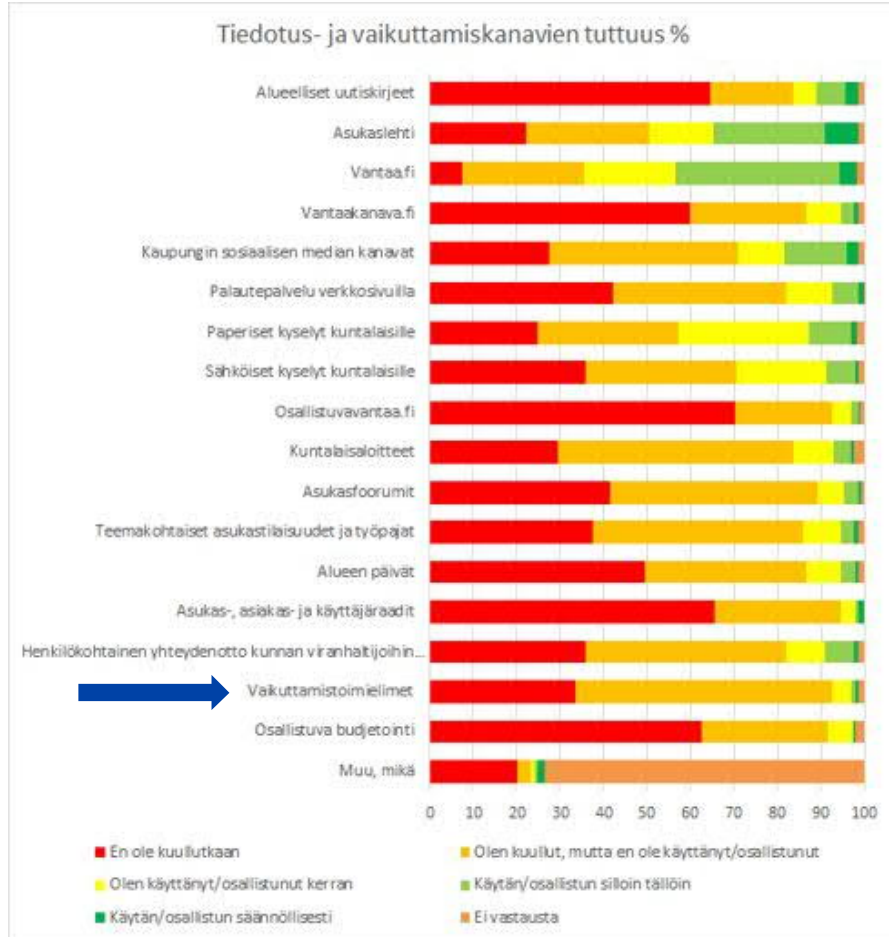
Kuntalaiskyselyt 2020 & 2021

- Esim. vuonna 2020 n. 1% vastaajista äidinkielenä muu kuin suomi tai ruotsi.

Osallisuusindikaattori (asteikolla 0-100)

- Henkilökohtainen kokemus osallisuudesta & yhteiskunnallinen osallistuminen ja vaikuttaminen
- Arabian- ja venäjänkielisten osallisuusindikaattorin keskiarvo n. 67 (Cultura 2019). Koko Vantaan keskiarvo 77 (kuntalaiskysely 2021)

Vaikuttamistoimielinten tunnettavuus

Keskustelua 30 min

1

Miten luottamushenkilöiden ja kuntalaisten vuorovaikutusta voisi tukea?

2

Ketkä meidän kohderyhmästämmme eivät osallistu/jäävät sivuun? Miten heitä voisi tavoittaa paremmin?

3

Miten kaupungin päätöksenteon läpinäkyvyyttä ja avoimuutta voisi lisätä?

Kiitos!

- Vastauksianne hyödynnetään ohjelman valmistelussa

MONIKULTTUURISUUSASIAIN NEUVOTTELUKUNTA TOIMINTAKERTOMUS 2019-2020

**Vantaa
Vanda**

MONIKULTTUURISUUSASIAIN NEUVOTTELUKUNTA LYHYESTI

Lakipohja ja taustaa

Laissa kotoutumisen edistämisestä (31 §) määritellään kotoutumisen edistämistä paikallistasolla. Lain mukaan paikallisten viranomaisten on kehitettävä kotouttamista monialaisena yhteistyönä. Yhteistyöhön osallistuvat kunta, työ- ja elinkeinotoimisto ja poliisi sekä kotoutumista edistäviä toimenpiteitä ja palveluja järjestävät järjestöt, yhdistykset ja yhteisöt. Lisäksi kunta tai useampi kunta yhdessä voi asettaa yhteistyössä paikallisten työmarkkina-, yrittäjä- ja kansalaisjärjestöjen kanssa kotouttamisen suunnittelun ja toimeenpanon kehittämistä sekä etnisten suhteiden edistämistä varten paikallistason neuvottelukunnan. Järjestämistavat vaihtelevat eri kunnissa. Vantaalla toimii kaupunginhallituksen nimeämä monikulttuurisuusasiain neuvottelukunta. Sillä ei ole virallista päätösvaltaa.

Toimintakaudella 1.8.2019–30.6.2021 monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnassa on ollut 13 varsinaista jäsentä, toimialojen valitsevat asiantuntijaedustajat sekä Itä-Uudenmaan poliisin ja Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimiston edustajat. Varsinaiset jäsenet ja heidän henkilökohtaiset varajäsenensä ovat valtuustoryhmien esityksestä nimettyjä puolueiden edustajia. Lisäksi kaupungin toimialat nimeävät neuvottelukuntaan asiantuntijaedustajat ja heille varahenkilöt.

Toimielimen historia ulottuu lähes kahdenkymmenen vuoden taakse. Kaupunginhallituksen päätöksellä KH 8.1.2001 § 50 perustettiin kaksivuotinen maahanmuuttaja-asiain neuvottelukunta tarkastelemaan ja määrittämään Vantaan maahanmuuttajapolitiikan tavoitteita. Päätöksen taustalla oli laki kotoutumisen edistämisestä 1999 ja Hakunilan etniset levottomuudet. Tehtäviksi määriteltiin mm. kotouttamisohjelman toimeenpanon seuranta ja arviointi, esitysten tekeminen ja hyvien etnisten suhteiden edistäminen. Työtä jatkamaan nimettiin monikulttuurisuusasiain neuvottelukunta toimikaudeksi 2003–2004. Sen jälkeen uusi neuvottelukunta on nimetty kahden vuoden välein.

Neuvottelukunnan toiminta nojaa kaupunginhallituksen asettamispäätökseen. Hallintosäännössä monikulttuurisuusasiain neuvottelukunta mainitaan ensimmäistä kertaa vuoden 2020 uudistuksessa. Toimintasääntöä ei ole ollut, mutta uusi hallintosääntö edellyttää toimintasääntöä ja sille kaupunginhallituksen hyväksyntää, joten se tulee työn alle vuoden 2021 alussa. Kaupunginhallituksen päätöksen

mukaan asiantuntijaedustajilla on kokouksissa läsnäolo- ja puheoikeus, minkä lisäksi neuvottelukunta voi käyttää ja kuulla muitakin kaupungin työntekijöitä ja ulkopuolisia asiantuntijoita tarpeen mukaan. Apulaiskaupunginjohtajalla on kokouksissa läsnäolo-oikeus. (Kaupunginhallitus 12.8.2019 § 17).

Neuvottelukunnalla on oma menokohta 162050100, josta sen kulut maksetaan. Kulut ovat kokouspalkkioita, vuokarakuluja ja tarjoilukuluja. Lisäksi neuvottelukunta on rahoittanut Kulttuuriseppä-tunnustuksen ja siihen liittyviä kuluja. Vuosibudjetti on noin 25 000 euroa vuodessa.

KOKOONPANO 2019-2021

Kaupunginhallituksen 19.6.2017 (9 §) nimeämän neuvottelukunnan kokoonpanoa uudistettiin hieman elokuussa 2019 (kh 12.8.2019 § 17). Sen toimikausi jatkuu normaalia pidempään seuraaviin keväällä 2021 pidettäviin kunnallisvaaleihin saakka.

Neuvottelukunnan puheenjohtajana vuonna 2019–21 toimii SDP:n kaupunginvaltuutettu Ranbir Sodhi ja varapuheenjohtajana Miia Lindell (KOK). Vuonna 2020 koordinoituvastuu siirtyi Konserni- ja asukaspalveluista uudelle Kaupunkikulttuurin toimialle. Valmistelijasihteerinä on ollut molemmissa suunnittelija Anu Anttila. Kaupungin organisaatiomuutos toi vuoden 2020 alussa joitakin muutoksia kokoonpanoon.

Varsinainen jäsen	Varajäsen
Sodhi Ranbir, puheenjohtaja (SDP)	Liimatainen Reijo
Lindell Miia, varapuheenjohtaja (KOK)	Yüzlu Murat
Ibrahim Aadan (SDP)	Nieminen Miikka
Salasto Riitta (SDP)	Ayub Saba 16.12.2019 asti, sitten El Issaoui Naima
Hakulinen Teija (KOK)	Volkova Katja
Osmani Harun (KOK)(varajäsen 12.8.2019 asti)	Jashanica Xhemail (varsinainen jäsen 12.8.2019 asti)
Gilbert Olga (VIHR)	Silvennoinen-Hiisku Sveta
Mieskolainen Arto (VIHR)	Ahmed Karzan
Hautakangas Tanja (VAS)	Reijonen Kalle
Hinkonen Andrei (KD)	Juvonen Leena
Karadag Nejdet (KESK)	Shapcott Raakel
Luttinen Pauli Artturi (PS)	Palviainen Sami
Rannikko Pia (SFP)	D'Amour Banyanga Jean

2019	
Toimialojen ja muut asiantuntijaedustajat	Varaedustajat
Sosiaali- ja terveystoimi: Kurtti Aira/Linderborg Hilikka, maahanmuuttajapalvelut Valtonen Kirsi, ylilääkäri, 8/2019 asti	Björkman Mia, osastonhoitaja/ennalta-ehkäisevä terveydenhuolto
Sivistystoimi > 2020–2021 kaupunkikulttuuri Repo Marja, koulutuspäällikkö, aikuisopisto, 30.9.2020 asti Soinio Auli, koulutuspäällikkö, aikuisopisto 1.10.2020 lähtien Kasvatuksen ja oppimisen toimiala 2020–2021: Sailas Elise, konsultoiva koulupsykologi/perusopetus	Hakkari Pia, opetustoimen suunnittelija Karimäki Reeli, kulttuuripäällikkö/kulttuuritoiminta Halme Katjamaria, kehittämispäällikkö/varhaiskasvatus
Maankäytön > kaupunkiympäristön toimiala: Rajala Johanna, aluearkkitehti	Laine Ilkka, asemakaavapäällikkö, 8/2019 alkaen
Kaupunkistrategia ja johto 2020–2021: Lautiola Hannele, monikulttuurisuusasiain päällikkö/kasvupalvelut	Karjalainen Anne, palveluesimies, työllisyyspalvelut, 11/2020 asti
Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimisto: Hiltunen Annika, asiantuntija, 6/2019 asti Lehtonen Kadri, asiantuntija, 8/2019 lähtien 2020–2021: Kettunen Simo, asiantuntija	Tiainen Harri, asiantuntija, 6/2019 asti Laakkonen Henna, asiantuntija, 8/2019 lähtien
Itä-Uudenmaan poliisi: Ojala Jarmo, komisario/Korhonen Mika, rikoskomisario 2020–2021: Kauppinen Simo, rikoskomisario	Kostiainen Kimmo, rikoskomisario
YritysVantaa, edustettuna 6/2019 asti Korhonen Marketta, toimitusjohtaja	Söderlund Sari, yritysneuvoja

Neuvottelukunnan tehtävät ja niiden toteutuminen vuonna 2019–2020

Neuvottelukunnan tehtävät määritellään aina toimikaudeksi. Vuonna 2019 tehtäviin kuului

- osallistuminen hyvinvointiohjelman ja siihen sisältyvän monikulttuurisuus-suunnitelman laadintaan ja toimeenpanon seurantaan, syksystä 2019 alkaen myös
- myönteisen erityiskohtelun ohjelman toimeenpanon seuranta ja arviointi.

Useamman toimikauden yli ulottuvia pysyväisluonteisia tehtäviä ovat olleet

- etnisten vähemmistöjen elinolojen kehityksen seuraaminen,
- valtion maahanmuutto- ja kotouttamispolitiikan ja niiden vaikutusten seuraaminen Vantaalla sekä
- hyvien etnisten suhteiden edistäminen ja monikulttuurisen ilmapiirin vahvistaminen Vantaalla muun muassa vahvistamalla vuoropuhelua etnisten vähemmistöjen ja heitä edustavien järjestöjen ja kaupungin välillä sekä yhteistyössä pääkaupunkiseudun toimijoiden kanssa.

Kokoukset 2019

1/2019: nuoret ja työllisyys -teemakokous Liidossa 27.2. Tutustuminen Vantaan nuorisopalveluihin, Ohjaamon ja valmennustalo Luxin toimintaan.

2/2019: lapsiperheiden palvelut 10.4.: kielitietoinen varhaiskasvatus, esi- ja alkuopetuksen yhteistyö, maahanmuuttajataustainen asiakas neuvolassa, Vanhemmat mukaan koulun -hanke, paikka International School of Vantaa.

3/2019: järjestöjen kuuleminen teemalla järjestöt kotoutumista tukemassa Vantaalla ja järjestöyhteistyön valmistelu, paikka kansalaistoiminnan keskus Leinikki 5.6. Kokouksesta lähti terveiset kaupunginhallitukselle.

4/2019: kauden aloituskokous 4.9. Vieraana Pasi Saukkonen teemalla *Maahanmuutto ja kotoutuminen pääkaupunkiseudulla – kotoutumisen monet ulottuvuudet ja kunnan mahdollisuudet tukea onnistunutta kotoutumista.*

5/2019: varhaiskasvatus-teema 23.10.: tutustuminen Rautpihan päiväkotiin ja avoimeen päiväkotiin, yhdenvertaisuuden vahvistaminen varhaiskasvatuksessa ja siihen liittyvät myönteisen erityiskohtelun ohjelman toimet.

6/2019: *Ollako vai eikö olla – tutkimus viiden kieliryhmän kiinnittymisestä Suomeen,* kansanedustaja Antti Lindtman vieraili teemalla maahanmuuttopolitiikan ja kotouttamisen ajankohtaiset asiat eduskunnassa, edustajien valinta Kulttuuriseppä-tunnustuksen valintaraatiin 6.11.

7/2019: kaupunginjohtajan vierailu ja ajankohtaiset asiat, aikuisten perusopetuksen tilanne, ajankohtaista maahanmuuttajien työllisyyden hoidossa Vantaalla: Tsempataan yhdessä -hanke ja maahanmuuttajien osaamiskeskus 4.12.

Kokoukset 2020

Vuosi 2020 oli kaikella tapaa poikkeuksellinen. Koronaviruspandemian vuoksi kevätkaudelle suunnitellut kokoukset peruuntuivat kokonaan. Kauden ensimmäinen kokous pidettiin 17.6. hybridikokouksena, jossa osa osallistujista oli mukana etäyhteydellä ja osa valtuustosalissa. Hybridikokouksista tuli syksyllä normi, ja kevääksi suunnitellut kokoukset siirrettiin lähes sellaisenaan syyskaudelle.

1/2020: korona-aiheiden teemakokous 17.6.: Itä-Uudenmaan poliisin turvallisuuskatsaus ja Ankkuritoiminta, myönteisen erityiskohtelun ohjelman tilannekatsaus, aikuisten perusopetuksen tilakysymys.

2/2020: teemana lähisuhdeväkivalta 26.8.: tutkimus pakolais- ja turvapaikanhakijainaisiin kohdistuvasta väkivallasta, ajankohtaista eduskunnasta lähisuhde- ja naisiin kohdistuvan väkivallan torjunnassa (vieraana Sari Multala), Niceheartsin esittelyt Tukea ja neuvontaa naisille väkivaltatilanteissa ja Väkivallasta vapaa nainen -hanke, Rikosuhripäivystys asiakasta tukemassa, lähisuhdeväkivallan vastainen työ Vantaalla, Miten tulevaisuuden sote-keskuksessa huomioidaan lähisuhdeväkivallan ehkäisy ja siihen puuttuminen?

3/2020: turvallisuusteema 30.9.: Poliisin ennalta estävän strategian toimeenpano ja muita ajankohtaisia asioita, turvallisuustyö Vantaan kaupungissa, ajankohtaista eduskunnasta päivän teemoista (vieraana Mika Niikko), Toimialojen, TE-toimiston ja Itä-Uudenmaan poliisin ajankohtaiset kuulumiset.

4/2020: nuoret ja opiskelu 11.11.: ajankohtaista eduskunnasta lasten ja nuorten koulupolun vahvistamiseksi (vieraana Jussi Saramo), Varian ajankohtaiset kuulumiset maahanmuuttajataustaisten nuorten tilanteesta, Vamos Vantaan näkökulmia nuorten koulunkäyntiin ja opiskeluun, ajankohtaista aikuisopiston maahanmuuttajaopetuksesta, Vantaan nuorisovaltuuston edustajien kommenttipuheenvuoro, Kulttuurisepä-raadin valinta.

5/2020: 16.12. Tienoo.fi -palvelun esittely, Vantaan ratikka -hankkeen esittely, myönteisen erityiskohtelun toimenpiteet 2021, Values-hankkeen ja Integrating Cities Charterin esittely, vuoden 2021 teemat.

Aloitteet ja kannanotot 2019–2020

- järjestöjen terveiset teemakokouksesta kaupunginhallitukselle 5.6.2019
- aikuisten perusopetuksen tilakysymystä on käsitelty useissa kokouksissa joulukuusta 2019 alkaen, työryhmä kannanoton laatimista varten perustettu tammikuussa 2020, keskeneräinen
- kannanotto Integrating Cities Charteriin liittymisen puolesta, päätetty 16.12.2020 kokouksessa
- kannanotto Jussi Särkelän valtuustoaloitteeseen, jonka tavoitteena on varmistaa vaikuttamistoimielinten toiminta. Neuvottelukunta kannattaa valtuustoaloitteeseen sisältyvää esitystä, jonka mukaan kaupunginhallitus nimeäisi edustajansa vaikuttamistoimielimiin.

Huomioita neuvottelukunnan toiminnasta

Poliittisten ryhmien edustajat osallistuivat kokouksiin erittäin aktiivisesti.

Asiantuntijoita kutsuttiin laajasti sekä kaupungin omasta virkakunnasta että sen ulkopuolelta. Neuvottelukunnassa vallitsee puolueiden välillä vahva yhteisymmärrys käsiteltäviä asioita kohtaan. Edustajat ovat harvemmin eri mieltä asioista, vaan he haluavat yhdessä toimia eräänlaisena sillan rakentajana politiikan, asiantuntijoiden, kaupungin ja kaupunkilaisten välillä. Se on melko harvinaista politiikassa, koska yleensä asioihin liittyy puoluepoliittisia näkökulmia, jotka ohjaavat edustajien toimintaa.

Kokousten ulkopuolella monikulttuurisuusasian neuvottelukunta on antanut panoksensa hyvien etnisten suhteiden edistämiseen valitsemalla kaksi edustajaa Kulttuurisepän valintaraatiin sekä osallistumalla puheenjohtajan kanssa palkinnonjakotilaisuuteen Monikulttuurisessa Itsenäisyyspäiväjuhlassa.

Koska virallista päätösvaltaa ei ole, monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan toiminnan merkityksellisyys syntyy siitä, että luottamushenkilöt, viranomaiset ja kulloinkin kutsutut asiantuntijat ja tutkijat voivat yhteisen pöydän ääressä keskustella ajankohtaisista kotoutumiseen ja maahanmuuttoon liittyvistä asioista laajasti ja eri näkökulmista. Vaikuttavuutta voi syntyä osallistujien viedessä viestiä eteenpäin poliittista tietä esim. omien ryhmiensä kautta tai virkareittejä pitkin. Tällaisen epäsuoran vaikuttavuuden mittaaminen on kuitenkin vaikeaa.

Kotouttamistoimenpiteiden vaikuttavuuden systemaattinen arviointi on haastavaa. Sitä on tarkoitus kehittää osana hyvinvointiohjelman ja myönteisen erityiskohtelun ohjelmien raportointia ja arviointia. Keskeinen nykyiseen toimintamalliin liittyvä kehittämiskohde on yhteisten näkemysten tuottaminen ja niiden muokkaaminen aloitteiksi ja kannanotoiksi. Niille ei ole olemassa vakiintunutta prosessia ja käsittelytapaa kaupunginhallituksessa, joten niiden vaikuttavuutta on vaikea arvioida.

Viestintää on tarpeen kehittää edelleen. Vantaan asukaslehdessä 2/2019 oli juttu neuvottelukunnasta osana laajempaa vaikuttamistoimielimistä kertovaa juttusarjaa. Osasta kokouksia on twiitattu. Sisäisessä viestinnässä käytettiin sähköpostia ja luottamushenkilöiden extranettiä, joka siirtyi vuoden lopussa Sharepointiin.